

лянкою, та відмежовуючи вказаний об'єкт від малих архітектурних форм, тимчасових споруд тощо;

– будівництво здійснюється на підставі дозвільних документів, виданих відповідно до законодавства у сфері регулювання містобудівної діяльності;

– відсутність стовідсоткової готовності об'єкта незавершеного будівництва, що унеможливує використання його за призначенням та введення відповідно до законодавства в експлуатацію.

Таким чином необхідна єдність у нормативному визначенні «об'єкту незавершеного будівництва», визначеності правового режиму, виділення його як спеціального оборотоздатного об'єкта цивільних прав, що повинен визнаватися предметом цивільно-правових договорів та включатися до спадкового майна.

Єжель О. Л.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри господарського права та процесу*

ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ «ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ» В СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В Україні державне замовлення як засіб державного регулювання економіки запроваджено в 1987 році. Спершу це були обов'язкові директивні завдання, які доводилися господарським ланкам у вигляді конкретних завдань із зазначенням термінів їх виконання та відповідних лімітів. Державне замовлення розглядалося як інструмент оптимального поєднання адміністративних та економічних методів управління (Економічна енциклопедія: у трьох томах Т1 [Редком :С. В. Мочерний (відп.ред) та ін.]. – Київ: Видавничий центр «Академія» – 2000. – с.319). Тобто, під державним замовленням розуміли директивний документ, що має характер планового завдання та адміністративний наказ держави на організацію виробництва необхідної йому продукції.

Але, в сучасній Україні поняття «державне замовлення» має інше тлумачення в законодавстві України та в наукових поглядах вчених, що має характер невизначеності.

Відповідно до статті 13 Господарського кодексу України та статті 1 Закону України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» державне замовлення є засобом державного регулювання економіки шляхом формування на договірній (контрактній) основі складу та обсягів продукції (робіт, послуг), необхідної для пріоритетних державних потреб, розміщення державних контрактів на поставку (закупівлю) цієї продукції (виконання робіт, надання послуг) серед суб'єктів господарювання, незалежно від їх форми власності.

Таким чином, незважаючи на визначення поняття державного замовлення в законодавстві України, існують різні погляди на тлумачення цього

поняття. В цьому можна переконатися відмежовуючи поняття «державне замовлення» від інших понять, що використовуються в даній сфері.

Прикладом цього є радянська точка зору правознавців, що розглядали державне замовлення як один із планових актів щодо розподілу продукції (товарів, послуг), яка адресується безпосередньо підприємствам та організаціям. Це твердження розділяє Банасевич І. І., що стверджує, що «державне замовлення – це плановий акт органів державної влади. Воно формується на основі державних цільових програм, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету. Цей плановий акт адресується державним замовникам, якими виступають органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, інші органи, установи, організації, визначені Конституцією України та законодавством України, а також установи чи організації, створені в установленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування та уповноважені на отримання державних коштів, взяття за ними зобов'язань та здійснення платежів» (Банасевич І. І. Державне замовлення та державний контракт: поняття, особливості, юридична природа // Підприємство, господарство і право. – 2006. – № 8. – С.121-124).

Також, існує наукова точка зору щодо розуміння державного замовлення як завдання. Одним із науковців є Шевченко Л. І., що стверджує, що «державне замовлення може бути завданням, але по відношенню до державних підприємств, що функціонує на публічно-правовій основі» (Шевченко Л. І. Проблемы формирования договорных отношений поставки в условиях становления в Российской Федерации рыночной экономики: дис....доктора юрид. наук: 12.00.03/ Шевченко Любовь Ивановна., – К., – 2001. – с. 56 – 57). Таким чином, можна стверджувати, що даний науковець не являється «ярим» прихильником цієї точки зору, але, все ж таки розглядає її при тлумаченні поняття «державне замовлення».

Серед науковців, здебільшого російських, розглядається питання щодо тотожності такого поняття як «державні потреби» з поняттям «державне замовлення». Таким чином, якщо розглядати поняття «державні потреби», то слід звернути увагу на його визначення в законодавстві України. Стаття 1 Закону України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» визначає пріоритетні державні потреби, під якими розуміють потреби України в товарах, роботах і послугах, необхідних для розв'язання найважливіших соціально економічних проблем, підтримання обороноздатності країни та її безпеки, створення і підтримання на належному рівні державних матеріальних резервів, реалізації державних і міждержавних цільових програм, забезпечення функціонування державних органів, що утримуються за рахунок Державного бюджету України. Отже, слід стверджувати, що за законодавством України поняття «державне замовлення» та «державні потреби» не тотожні.

Тож, слід зазначити, що Кичик К. В., визначаючи поняття «державне замовлення» стверджує, що «державне замовлення – це інструмент задоволення державних потреб» (Кичик К. В. Государственный (муниципальный) заказ как средство государственного регулирования экономики: правовые вопросы: дис.... канд. юрид. наук : 12.00.03/ Кичик Кузьма Валерьевич. – М., 2011. – с. 26). В своїй науковій роботі Давлетшина Л. М. стверджувала, що «об'єм державних потреб встановлюється у вигляді державного замовлення» (Давлетшина Л. М. Государственный заказ как инструмент проведения промышленной политики (на примере Республики Татарстан): дис....канд. экон. наук:08.00.05 / Давлетшина Лейсан Мидехатовна. – К. – 2007. – с. 46). Тож, беручи до уваги вищезазначені твердження, слід охарактеризувати державне замовлення як документально затверджену реалізацію державних потреб.

Таким чином, науковці Кичик К. В., Каратанов Л., Курц М. О., Давлетшина Л. М. вважають державні потреби ширшим поняттям, ніж державне замовлення, з якими важко не погодитись.

Отже, приймаючи до уваги всі вищезазначені розмежування поняття «державне замовлення» від інших понять, можна прийти до висновку, що державне замовлення – це господарсько – правовий інститут реалізації Господарського кодексу України, Закону України « Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» щодо задоволення державних потреб в поставках товарів, виконанні робіт та наданні послуг шляхом реалізації процедури державних закупівель, що регулюється Законом України «Про здійснення державних закупівель».

Дабіжа Я.І.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри господарського права та процесу*

ЩОДО ЗМІСТУ ТА ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКО-СТИМУЛЮЮЧОЇ ФУНКЦІЇ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН

У сфері господарських договірних відносин ефективність правового стимулювання забезпечується не тільки позитивними, але й обмежувачими правовим засобами, серед яких чільне місце посідає господарсько-правова відповідальність, що виступає дієвим інструментом підтримання договірної дисципліни.

Доводиться констатувати, що функції юридичної відповідальності досліджені недостатньо як на загальнотеоретичному, так і на галузевому рівні. Однак, забезпечення суспільного господарського порядку неможливе без належного рівня розуміння цілей, функцій, способів реалізації господарсько-правової відповідальності, чим і зумовлюється актуальність цієї проблематики.